

Posudek na bakalářskou práci sl. Evy Jungerové Československý politickohospodářský prostor ve stínu velkého souseda v karikatuře (na příkladu Lidových novin v období ledna 1933 – září 1938). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2006, 117 s., přílohy. –

Ve své bakalářské práci se pokusila sl. Jungerová o analýzu politické karikatury věnující se česko-německým, česko-rakouským vztahům a vnitřním poměrům v Československé republice v politicky i hospodářsky exponovaných třicátých letech 20. století. (Na úvod podtrhněme, že politická karikatura představuje v posledních dvou desetiletích ve světové historiografii relativně vytižené téma, přičemž český výkon v této oblasti značně zaostává.)

Svůj problém tematizovala sl. Jungerová na vzorku nezávislého a proslulého deníku Lidové noviny (její rozbor zahrnul téměř 800 karikatur, což je jistě úctyhodný vzorek). Pochvalu zaslouží studentka i za logické rozčlenění práce (po vytknutí problému: aktuálnosti, zájmové podstaty a „prozíravosti“ karikatury, stručného popisu vzorku a metod /ovšem např. metoda modelové analýzy by stála za širší rozbor/ následuje pokus o jakési „dějiny“ karikatury, včetně definic pojmu, kde se studentka vyrovnala i s některými profilujícími zahraničními tituly, „dějiny“ Lidových novin, stručný nástin politických dějin Československa ve sledované éře a vlastní analýza – kvantitativní a kvalitativní. Všechny tyto kapitoly prozrazují velkou pracovitost sl. Jungerové, která se nakonec dobrala k přesvědčivým a poctivým závěrům. Přesto lze mít k jednotlivým částem práce určité připomínky. V kapitole pojednávající o genezi karikatury mohla sl. Jungerová občas přejít od pouhé deskripce ke kritice (některé závěry historiků Jiřího Raka a Tobiáše Wegera lze přece snadno vyvrátit!). Naopak autorku velmi chválím za výběr titulů zahraniční literatury: z profilujících titulů citelněji chybí snad jen Herwig Wolfram-Walter Pohl, Probleme der Geschichte Oesterreichs und unrer Darstellung (Wien 1991) s příspěvkem Arnolda Suppana o národních stereotypech v karikatuře. Ke klasickým titulům patří i práce Jaroslava Švehly či Františka Roubíka, jde však o tituly soustředěné na 19. století. „Dějiny“ Lidových novin představují důležité dokreslení společensko-politické situace v daném období (pouze sionistu Maxe Broda, redaktora Prager Tagblattu, bych necharakterizovala jako „německožidovského pražského spisovatele“ /s. 19/). Čtvrtá kompilační kapitola je přehledně členěná a neopomíjí žádnou významnou politickou událost vztahující se k tématu práce. Místy je ovšem příliš závislá na výchozích titulech. Handicapující je i soustředění se pouze na českou historickou produkci. Vlastní – časově nesmírně náročná – analýza karikatur ukazuje velmi přesvědčivě schopnost karikatury hodnotit vcelku reálně politickospolečenskou situaci, rizika a nebezpečí. Teze o světové úrovni české karikatury se tak plně potvrdila. Jen místy sklouzla autorka od analýzy k deskripci a byla až příliš stručná ve svých závěrech (např. karikatura a Konrád Henlein, Henlein versus Hitler apod.), případně nepřesně formulovala /s. 113, poslední odstavec/.

I přes zmíněné připomínky se domnívám, že aktuální a velmi pracná bakalářská práce sl. Jungerové zaslouží hodnocení výborně (40-42 body).